

Anaboliká (anabolické steroidy)

Autor *Michal Bábela*

Vytvorené 30/03/2010 - 00:00

Definícia

Chemicky pripravené analógy a deriváty steroidných hormónov, ktoré sa normálne tvoria v pohlavných bunkách. Najvýraznejší účinok majú mužské pohlavné hormóny - androgény. Anabolické steroidy predstavujú skupinu látok steroidnej povahy, ktoré sa svojou chemickou štruktúrou a účinkami podobajú mužskému pohlavnému hormónu testosterónu. Podobne ako vlastný mužský pohlavný hormón testosterón, majú dva základné účinky - androgénny a anabolický. Androgénne účinky sa prejavujú vytváraním, resp. zdôrazňovaním mužských pohlavných znakov a to tak primárnych ako aj sekundárnych. Anabolické účinky spočívajú v zvýšení rastu svalovej hmoty a sily, čiastočne i kostí, ako aj miernym zvýšením počtu červených krviniek. Prejavom anabolických účinkov je aj urýchľovanie procesov obnovy energetických zdrojov a narušených štruktúrnych bielkovín a enzýmov organizmu po telesnej záťaži. Z hľadiska priaznivého vplyvu na športový výkon sa využíva najmä anabolický efekt. Užívanie, resp. zneužívanie anabolických steroidov môže mať vedľajšie, zdravotne nepriaznivé účinky, napr. poškodenie pečňových buniek s následnými poruchami jej činnosti, negatívne zmeny hladiny krvných lipidov, ktoré podporujú zvýšenie rizika srdcovo-cievnych ochorení, negatívny vplyv na hypertenziu (zvýšený krvný tlak), ktorá môže spôsobiť vznik embólie, mozgovú porážku a poškodenie obličiek. Zneužívanie anabolických steroidov vedie k aj k vonkajším telesným zmenám. U mužov môžu spôsobiť hypertrofiu (nadmerné zväčšenie) svalov, alopeciu (rednutie a strata vlasov), exoftalmus (vystupujúce oči), gynekomastiu (zväčšenie prsných bradaviek) a pseudolaktáciu (výtok tekutiny, ktorá sa podobá materskému mlieku), akné pozdĺž oboch strán chrbtice, hypogenitalizmus (atrofiu, zmenšenie genitálnej oblasti), progériu (predčasné starnutie). U žien môžu spôsobiť hypertrofiu svalov, široké plecia, exoftalmus, akné, virilizáciu so zhrubnutím hlasu, hirzutizmus (nadmerný rast ochlpenia na tvári i na prsiach), atrofiu (zmenšenie) prsníkov, rast klitorisu, a pod. K vedľajším nepriaznivým účinkom patria aj zmeny v psychickej oblasti, ktoré spôsobujú náladovú nestabilitu, neopodstatnenú agresivitu. Užívanie anabolických steroidov môže podporiť, resp. vyvolať vznik drogovej závislosti na psychotropných látkach.

Anaboliká (anabolické steroidy)

Zverejnené na Národná encyklopédia športu Slovenska (<https://www.sportency.sk/encyclopedia>)

URL adresa zdroja:

<https://www.sportency.sk/encyclopedia/?q=content/anabolik%C3%A1-anabolick%C3%A9-steroidy>